

Nyilatkozat

Magyar Alapítványi, Egyesületi és Magánoktatási Intézmények Egyesülete

A civil társadalom oktatási törekvéseit megvalósító 36 intézmény képviselői létrehozták a demokratikus önkormányzat elvén alapuló, szakmai, érdekképviseleti és jogi egyesületüket. A Magyar Alapítványi, Egyesületi és Magánoktatási Intézmények Egyesülete 1992. április 25-én megtartott alakuló közgyűlésén elfogadta az Egyesület Alapszabályát, nyilatkozatát és megválasztotta tisztségviselőit.

A Közgyűlés résztvevői megállapították, hogy a nem állami és nem önkormányzati iskolák alapítását az utóbbi két-három évben az állami oktatási monopólium megszüntetése és a központi költségvetési támogatás tette lehetővé. Megvalósulhattak tehát azok a nemzetközi egyezményekben elfogadott, a tanulás szabadságára vonatkozó elvek, amelyek szerint iskolát szervezni bármely személy vagy csoport jogosult, akire (amelyre) a szülők rábízják gyermekeik oktatását-nevelését.

Az új iskolák legsúlyosabb problémája az iskolaépület és a berendezés megszerzése. Az iskolák egy része rendelkezik csak megfelelő épülettel, a többinek nincs végleges épülete. A közgyűlés úgy véli, hogy az állam és az önkormányzatok segítségével kellene megoldani az iskolák céljaira alkalmas épületek és berendezések nyilvános pályázat útján – tartós bérlemerként vagy kedvezményes áron – történő szétosztását. Emellett a központi költségvetés juttasson – az induló vállalkozások vagy az egyházi oktatási támogatásához hasonlóan – pénzt illetve kedvezményes hitelt az iskolák építéséhez, átépítéséhez és berendezéséhez.

A Közgyűlés alapszabályában rögzítette az egyesület céljait és feladatait, amelyek közül a fontosabbak:

1. Az alapítványi, egyesületi és magániskolák hazai hagyományainak felélesztése, ápolása, valamint a külföldi modern tapasztalatok megismerése és átvétele.

2. Az oktatás intézményei érdekeinek képviselete, a tevékenységükkel összefüggő jogszabályok véleményezése. Az egyesület részt kíván venni az oktatási törvény előkészítő és érdekegyeztető munkájában. Szorgalmazza azt, hogy az oktatásügyben megvalósuljon az egyenlőség és a versenysemlegesség elve. Ezért az iskolákat érintő intézkedésekről állást foglalunk és javaslatokat dolgozunk ki az új jogszabályok megalkotására.

3. A szabad oktatási piac szükségletének megfelelően a magániskoláztatás információs rendszerének kiépítése, hogy az egyesület képes legyen tájékoztatni a közvéleményt, a szülőket, a diákokat és az érdeklődőket az iskolák működési és tartalmi kérdéseiről.

4. Pedagógiai, jogi, gazdasági és egyéb szakmai támogatás nyújtása meghatározott keretek között:

- pedagógiai és szakmai műhelymunka kialakításával az iskolatípusonkénti, illetve szakágazonkénti tagozatokban és csoportokban,
- előadások, konzultációk, viták, bemutatók szervezésével, illetve dokumentációs- és taneszköztárak létesítésével.

5. Kiadói és publikációs tevékenység folytatása a taneszközök, a magániskoláztatást ismertető könyvek és egyéb szakmai és érdekvédelmi kiadványok megjelentetésével és terjesztésével.

6. Az egyesület etikai kódexének elfogadásával közérdekből ügyel az alapítványi, egyesületi és magánoktatás szakmai, üzleti és morális szempontjainak érvényesülésére.

7. Szolidaritási alap létrehozása, hogy gazdaságilag támogathassák az arra rászoruló tagokat, illetve garanciát tudjanak nyújtani a banki hitelek felvételéhez.

8. Az alapítványi, egyesületi és magániskolákba járó diákok sajátos tudományos és kulturális tevékenységének támogatása, társadalomtudományos ismeretterjesztő akadémia indításával, tudományos diákköri mozgalom kialakításával, pályázatok, külföldi ösztöndíjak és tanulmányutak megszervezésével.

9. Nemzetközi együttműködés kialakítása és kapcsolatok tartása a hasonló külföldi szer-

vezetekkel.

Az Egyesület várja a csatlakozó intézmények jelentkezését.

Levél cím:

Közgazdasági Politechnikum, 1096 Budapest, Vendel utca 3/b.

Telefon: 133 4900/112, 161, 170

Fax: 114 0648

Az elnökség megválasztott tagjai:

Várhegyi György

Mendlik György

Heit Gábor

Pege Lászlóné

Dr. Lippner György

Felügyelő Bizottság:

Haasné Vidor Judit

Jóri János

Véghelyi Péter

Etikai Bizottság:

Katona Mihályné

Tóth Melinda

András Vera

Gyermekkönyvek

Az IBBY-t, a Gyermekkönyvek Nemzetközi Bizottságát a háború, a fasizmus legyőzése után alapította egy, a szenvedések után is töretlen lelki németországi gyermekkönyvtáros, Ella Leepmann. Az "ős patkány terjesztette kór" fertőzésének jobban ellen lehet állni – vélte –, ha a gyerekeket igényes könyves környezet veszi körül, ha olvasmányaik vezetnek alakuló személyiségüket szép, jó, igaz utakra. A nemzetközi szervezet a világ minden táján talált híveket, támogatókat.

Az európai olvadás következtében a 70-es években, hosszú bürokratikus állami óvatosság után hazánk is csatlakozhatott, Janikovszky Éva elnöklétével megalakulhatott az IBBY Magyar Központja is.

A jó gyermekkönyv presztízsének érdekében egyik első kezdeményezése volt az "Év Gyermekkönyve" cím odaítélése. Évek óta Andersen születésnapján, április 4-én hirdették ki a szakértői zsűri döntését. (Voltak próbálkozások arra, hogy valóságos társadalmi közvéleménykutatás előzze meg a döntést, ennek biztonságos és gazdaságos technológiája máig nem alakult ki.)

Az 1991. év termésének megítélésére várni kellett. A könyvszakma zűrzavara, a szponzorok adományozó kedvének csökkenése nehezítette a zsűri munkáját. Végül megszülettek az elismerések. Az 1991. év gyermekkönyve lett Békés Pál Férlénye. A mű igazán méltó az IBBY alapítójára. A szörnyeket, a szörnyek előidézte pánikot legyőző, s ezenközben a könyvekből, mesékből merített humanizmusát

megőrző Élőlény történetéről szól a sikeres, nyelvi leleményekkel is felcicomázott meseregény. Az ismeretterjesztő művek közül Rigó Béla életrajza vitte el a pálmát. A jó tollú szerkesztő az Így élt... sorozat számára a Bánk Bán rejtőzködő természetű írójának, Katona Józsefnek életútját dolgozta fel. Vida Győző, a fiatalon ismertséget szerzett, Misztótfalusi-díjas könyvtervező-grafikus Gyárfás Endre mesekönyvének ötletes illusztrációival érdemelte ki az elismerést. Ugyancsak díjat kapott Tótfalusi István A Könyvek Könyve című alkotásáért, illetve Borbás Mária Roald Dahl Matilda három csodája című regényének fordításáért. Különdíjat kapott Vásárhelyi Tamás és Csiby Mihály a Mi él a ház körül? című ismeretterjesztő gyerekkönyvért, valamint az Officina Nova Kiadó színes, plasztikus Pillantás a természetre című sorozatáért.

E döntésekkel egyidőben a Magyar Írószövetség is irodalmi díjakat osztott. A gyerekirodalom kategóriában Tordon Ákos vette át az elismerést.

Ördögtánc

Ünnepi eseményre gyülekezett a népes közönség egy koranyári szép napon a Honvédség Művelődési Házába: Foltin Jolán és Szabadi Mihály hirdettek szerzői matinét. Mindketten a magyar néptánc-koreográfusok közep-nemzedékének markáns alakjai, az egykori "új hullám" főszereplői. Munkásságukra egyszerre jellemző a folklorisztikus hitelesség s a kifejezés személyessége, mondhatni lírai, eredeti mondanivaló. S mindkettejükre jellemző, hogy koreográfusi életművük jelentős részét képezik a gyerekeknek, gyerekcsoportnak tervezett táncdarabok. Sőt! Nemcsak koreográfusok, hanem valósággal utazó tanítómesterek! Táncjátékaikat nem kis részt maguk tanítják be. Ezért aztán olykor kísértetiesen ismerünk rá egy-egy gyermekmozdulatban, megszólaló gyerekhangban az övékére, szuggesztív próbastílusuk rajtahagyja bélyegét nemcsak a produkción, de a színpadra lépő gyerekeken is.

Ennyi előfeltételből akár pedagógiai műhiba is születhetne! Erősen tradíciókra, a mai gyerekvilág élménykörétől távoli hagyományokra épülő mozgáskultra, stílus, agresszív próbamester...

S a színpadon egészen mást tapasztalunk! Foltin és Szabadi koreográfiáinak – hiteles néphagyományon, s szerzői önvallomáson alapuló – lényege: éppen a szoros kapocs a játszó, táncoló gyerek személyes világával, élményeinek, konfliktusainak kitáncolása, ki-játszása. Akár az Árva Panni, akár a Betyárok, akár a Szeret, nem szeret, akár a Babázó, akár a Párosítók című darabokat nézzük: a stíluson

átüt a gyerekek személyes kapcsolata a játékba foglalt érzelmekhez: idősebb és fiatalabb játszótársak kapcsolata, fiúk és lányok évdése, egymásratalálása, egyáltalán a párkapcsolat kialakulásának érzelmeivel való találkozása a "tárnya" ezen apró daraboknak, kapcsolatetűdőknek.

Hiszen Foltin és Szabadi világosan állást foglalnak – műveikkel – a folklorizmusról szóló vitákban. Táncló növendékeik nem muzeális kegytárgy gyanánt öltik magukra az egykori paraszti viseletet, s a hozzá tartozó mozgás stílusát: minderre autentikus önkifejezésük érdekében van szükség! Hogy önmagukra ismerjenek – jobban – dalaik, játékaik, kurjantásaik, táncaik közepette. A néptánc stílusvilága – az ő esetükben – eszköz, katalizátor annak érdekében, hogy egyéni világukban, aktuális kapcsolatukban jobban eligazodjanak.

Fontos tudni: ez a felfogás nem kizárólagos a mai magyar néptáncmozgalomban, s nem is az egyetlen sikeres, működőképes felfogás. Léteznek olyan áramlatok, melyek sokkal inkább tekintik a szocializáció, a nemzettesthez igazító asszimiláció-integráció eszközének a néphagyományt. (Ez az elem a májusi műsor szerzőitől sem idegen, a Regölés vagy a Balázsok című táncok e funkciót teljesítik; ám a hangsúly egyértelmű. A fejlődő egyént szolgálják – fejezik ki – ezek a táncok, aki természetesen közösség (közösségek) tagja is, egyebek közt olyan fontos közösségé is, melyet az anyanyelv, sőt a zenei, mozgáskulturális anyanyelv is összeköt.)

Örömmel tapsoltuk ki ezen a napon. Köszöntöttük a szerzőket, Foltin Jolánt és Szabadi Mihályt, Neuwirth Pannit, Ney Tamást, Ertl Marikát, Salamon Erzsikét és Kapási Julát, a fellépő csoportok vezetőit, nevelőit, nemkülönbben a fellépőket, a budapesti, győri, litéri, martonvásári és székszárdi gyerekeket. A megújuló magyar pedagógia legszebb bizonyítékait.

TRENCSENYI LÁSZLÓ

Logopédusok figyelem!

A beszéd és a nyelv fejlesztése a kisgyermek megszületésekor kezdődik, és közvetlenül vagy közvetve hosszú időn keresztül az individuum, valamint az „egyen társadalmi lényé” válásának egyik legfontosabb eszköze. A beszéd és a nyelv ezáltal a gyermek fejlettségének, értelmi-érzelmi állapotának egyik jellemző mutatója, és alapvetően meghatározza a további ismeretek, a kultúra megszerzésének módját.

A kialakult beszéd- és nyelvi zavarok esetén a "legkedveltebb" segítő szakember a logopédus. Fontos azonban tudni, hogy a logopédus munkája nemcsak a már meglévő, konkrét

tüneteket mutató zavarok megszüntetéséből áll, hanem a különböző figyelmeztető jelek esetén a megelőzést is szolgálja, sőt a logopédusok – a hibák és zavarok javítása során szerzett tapasztalatok alapján – segíthetik, kiégyésíthetik a nyelvi fejlesztés szokásos módszertanát is.

Ezt a célt tűzte ki maga elé már évekkel ezelőtt a *Logopédia Gmk*, amelynek tagjai rutinos, magasan képzett logopédusok. Az általuk készített – saját és mások ismereteit, tapasztalatait ötvöző – színes, változatos fejlesztést lehetővé tevő különböző anyagok sok segítséget adnak a logopédusoknak, a gyerekeknek és szülőknek egyaránt. Ezekkel az eszközökkel mind a beszédhibás, mind a nyelv- és beszédfejlődés különböző szintjein álló, különböző életkorú óvodás-, kisiskolás gyermekek tevékenysége hatékonyabbá válik, lehetőség van differenciált foglalkoztatásukra.

A *Logopédia Gmk* termékeinek egy része szakemberek irányításával használható eredményesen, nagyobb részével viszont a szülők is segíthetik gyermekük fejlődését. Lássuk, melyek a legismertebb, legközkedveltebb eszközök.

Az óvodások között a leggyakoribb beszédhiba az egyes beszédhangok torz ejtése, cseréje vagy elhagyása, ezek közül is főként az úgynevezett „sziszegő hangoké”. Ezek korrekcióját segíti a *Kifestőkönyv a sziszegő hangok gyakorlásához*, valamint a *Lottójáték az s, zs, cs hangok gyakorlásához*. A lottójátékkal való gyakorlás során a hangok automatizálhatók, majd lehetőség van szó- és mondatgyakorlatokra. A szóképek (elválasztva és egybeírva) más beszéd- és nyelvi zavar kezelése során is alkalmazhatók (pl. dyslexiaterápia), de jól felhasználhatók az olvasástanításban, analízis-szintetizáló gyakorlatokban is. A kifestőkönyv a logopédiai foglalkoztatás mellett kiváló beszédfejlesztő anyagot tartalmaz óvodásoknak, kisiskolásoknak is. A sziszegő hangok mellett talán a legtöbb gondot az l és r hang okozza. Ezért készítette el a *Logopédia Gmka Kifestőkönyv az l és r hangok gyakorlásához* című kiadványát. Beszédhiba-javításra csak logopédus irányításával használható eredményesen, ám az anyanyelvi fejlesztéshez gazdag anyagot találnak óvónők, tanítók – és természetesen óvodások, kisiskolások is.

Napjainkban mintha gyarapodott volna azok száma, akiknek gondot okoz az írás, olvasás elsajátítása, sőt közismertté vált a dyslexia kifejezés is, ami az olvasástanulás képességének zavarát jelenti. Az ilyen gyerekekre is gondolt a *Logopédia Gmk*, amikor elkészítette az olvasás, írás tanulását segítő eszközeit. Ennek egyik tagja a *Betűkészlet*. Ez az ábécé kisbetűit tartalmazza három színben (magánhangzók, zöngés, illetve zöngétlen mássalhangzók). A készletben minden betűből öt

darab található, betűtartóval és „betűutcával”. A dyslexia kialakulását megelőzni kívánó foglalkozásokon (dyslexia-prevenció), továbbá az olvasás-írás tanításának kezdeti szakaszában használható a készlet, amelyhez betűlapok külön is kaphatók. Az olvasástanulás előkészítését hivatott segíteni a *Tudod-e?* című feladatlap-együttes (Marosits Istvánné szép munkája), amely olvasni tanuló gyerekeknek készült. Nagyon jó azoknak a nagycsoportos óvodásoknak is, akik figyelmüket nehezen tudják hosszabb ideig összpontosítani, esetleg iskolaelőreteknek bizonyultak. A feladatlapok feldolgozása jó alapot ad az első osztályban, az első hónapokban is. Az írás előkészítésének szakaszában hasznos a speciális vonalazású és méretű (fekvő A/4) *Füzet*, amellyel azonos arányú, de nagyobb alakú betűk és számok írhatók. A füzet vonalazása (vízszintes; valamint függőleges segédvonalak) a tájékozódást is szolgálják. A füzetet használhatjuk még dyslexia-prevenciónál, gyengénlátó, mozgássérült, értelmi fogyatékos gyerekek oktatásakor, valamint grafomotoros fejlesztő szakaszban.

Az olvasás és írás mellett a másik legfontosabb terület a matematika. A tapasztalatok szerint iskolai tanulmányaik során a gyerekek számára az egyik legtöbb gondot a matematikai szöveges feladatok megoldása jelenti. Ezen képességek fejlesztését segíti a *Kép- és szöveggyűjtemény számolni tanuló gyerekek részére (I-II.)*. Az első részben az összeadást, a második részben a kivonást tartalmazó feladatok sorakoznak. A kiadvány jól használható a szövegértő olvasás ellenőrzésére is.

A *Logopédia Gmk* tudatosan törekszik a nyelvi fejlesztésre is. Egyik ilyen termékük a *Házikó*. A készletben egy kartonból készült, nyitható ház, valamint olyan tárgyak találhatók, amelyekkel a ragos és névutós névszók gyakorolhatóak, mégpedig a magyar nyelv névszótő-változásaira is figyelve. Mivel a térbeli elrendezés jól szemléltethető a készlettel, ezért ennek fejlesztésére és az ezt megjelenítő nyelvi struktúrák használatára az óvodákban is kiválóan alkalmas. Tudatosan, szépen ki-munkált anyag a *Mit gondolsz?* című, figyelem- emlékezet- és gondolkodásfejlesztő játék, amelyben több sorozatból álló képanyag található. Ezek segítségével gyakorolható az összefüggések felismerése, az analóg gondolkodás, az összehasonlítás, rendezés, elvonás. Ez a készlet 4-8 éves gyerekeknek ajánlható. Jól hasznosítható óvodában, iskola-előkészítő foglalkozásokon, iskolában. Használatával az olvasás is gyakorolható, mivel a képek a hozzájuk tartozó nyomtatott szöveggel jelentek meg. A logopédus pedig a beszédindítástól a hangok automatizálásáig minden beszédhibatípusnál, a terápia minden szakaszában használhatja. A gondolkodást, megfigyelést és manipulációt fejlesztő játékok közül pedig kieme-

lendő a *Formaegyeztető* (puzzle) játék.

A fejlesztő foglalkozásokat minden esetben alapos vizsgálatok előzik meg. A legújabb vizsgálati módszerek és anyagok közül kettőnek a megjelentetését vállalta a *Logopédia Gmk*. Az egyik: *Megkésett (akadályozott) beszédfejlődésű gyermekek vizsgálata*, amelyet dr. Juhász Ágnes és Bittera Tiborné állított össze. A vizsgálat elvégzése azoknál a gyerekeknél indokolt, akik nem vagy csak keveset beszélnek. A vizsgálat kiterjed a hangzó beszéd és a beszédmegértés különböző területeire. A készlet tárgydobozból, képsorozatból, útmutatóból és tesztlapokból áll. A másik vizsgálati anyag címe: *Szűrővizsgálat a nyelvfejlődési elmaradások feltárására*. A Lőrinc József, Palotás Gábor, Pléh Csaba által kidolgozott eljárás 3-8 éves gyermekek nyelvi szintjének mérésére alkalmas.

AJTONY PÉTER

A *Logopédia Gmk* termékei az alábbi címen rendelhetők meg:

1031 Bp., Fiedler u. 10.

Lázár Dezső-ünnepség a Teleki Gimnáziumban

Emlékezni, matematikai ismereteket gyűjteni és az eredményes munkát jutalmazni gyűltek össze a székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium matematika szakkörei 1992. március 25-én, szerdán délután a Lázár Dezső emlékünnepségen.

Lázár Dezső a második világháborúban – éppen 50 évvel ezelőtt – fiatalon halt meg, tehetséges matematikus volt, akinek emlékét őrzik és ápolják a gimnázium tanárai és diákjai.

Az évente hagyományosan megrendezésre kerülő rendezvényen az ígéretesnek indult, ám a fasizmus következményeként tragikusan derékbatört életút ismertetése után került sor a ma élő világhírű matematikus – egykori pályatárs – Erdős Pál által alapított Lázár-díj átadására. Az idén ebben az elismerésben Olaszi Zsolt és Radics Norbert részesült, mindketten a IV.b osztály tanulói és évek óta a szakköri munka és különböző matematikai versenyek legjobbjai, továbbá a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok feladatmegoldásaiban is jeleskednek.

A megemlékezés és díjkiosztás után Hortobágyi István (ELTE) tartott előadást a körbeírható maximális területű sokszögekről.

MIHÁLYI GYULA

I. Nemzetközi Magyar Matematikai Verseny

Komárom 1992. IV. 9-12.

1992. IV. 9-12. között rendezték meg Komáromban az I. Nemzetközi Magyar Matematikai Versenyt. Ennek keretében szakmai foglalkozásokat is tartottak, melynek a Komáromi Magyar Tanítási Nyelvű Gimnázium, az ipari középiskola és a dél-komáromi Csokonai Művelődési Központ adott otthont. Az ötágú síp szellemében került sor erre az egész Kárpát-medencét átfogó találkozóra, amelyen Erdélyből 48-an (csapatvezető tanárok: Bencze Mihály, Dályai Pál, Tamási Csaba és Kovács Lajos), a Vajdaságból 24-en (csapatvezető tanárok: Szabó Magda és Petkovics Zoltán), Kárpátaljáról 11-en (csapatvezető tanárok: Elek Ernő, Badó Tibor és Hidi László, Magyarországról 61-en (csapatvezető tanárok: dr. Reiman István, dr. Urbán János, dr. Csorba Ferenc, Balku Jenő, dr. Kálmán Attila, dr. Gazda István, dr. Pintér Ferenc, Benedek Ilona, dr. Peller József, dr. Ambrus András, dr. Hortobágyi István stb.), Szlovákiából pedig 56-an (csapatvezető tanárok: Oláh György, Kezsegh István, Balázs Lajos, Mészáros József, Buday Erzsébet, Oláh Imre, Skuta Zsuzsanna, Kalácska József, Fonód Tibor, Bukor József, Pásztor Márta, Bíró Gizella, Pomichal Márta, Kovács Márta, Lovász Gabriella stb.) vettek részt.

A versenyt Fonód Tibor igazgatóhelyettes nyitotta meg, majd a Nemzetközi Magyar Matematikai Verseny szellemi megteremtője, Bencze Mihály mutatta be az előzményeket és ecsetelte e történelmi pillanat fontosságát. Ezután dr. Kálmán Attila politikai államtitkár hívta fel a figyelmet az együvé tartozás, a múlt ápolásának fontosságára, kifejtve, hogy Európában matematikusként élni és alkotni magas emberi erkölccsel és világszínvonalú tudással lehet. Oláh György, a verseny rendezője folytatta a megnyitót, az Ötágú Síp szellemének fontosságát méltatva. Szép és mélyértelmű beszédét dr. Veszely Tibor következő idézetével zárta: "Vigyázzunk arra, hogy a jövő generációból se aludjon ki a hagyományörzés tüze."

Az első nap befejezése dr. Reiman István Bolyai Jánosról szóló előadása volt.

10-én délelőtt fogadás a városházán, város-történelmi előadás, városnézés, a hajózási gyűjtemény és a monostori erőd, valamint az ógyallai csillagvizsgáló megtekintése szerepelt a programban. Délután hallhattuk Rábai Imre (a koordinátageometriáról), dr. Ambrus András (indirekt bizonyítások), Kezsegh István és Kezsegh Tünde (a középpontos hasonlóságról) és Ódor Lajos (egyenletekről és egyenlőtlenségekről), dr. Urbán János (érdekes görbékről), dr. Hortobágyi István (tetraédergeometria) Balázs Lajos (geometriai egyenlőtlenségekről) előadásait, majd Birszki Bálint és Horváth Szilárd vegyes feladatokat oldott meg.

11-én 9 és 13 óra között zajlott a verseny.

Délután és másnap reggel újabb érdekes előadások közül válogathattak – nehézségi fokok szerint, A, B, C kategóriákban, több teremben – az érdeklődők. A teljesség igénye nélkül néhány az előadók közül: dr. Gazda István, dr. Scharnitzky Viktor, dr. Peller József, Bencze Mihály, Mészáros József, dr. Pintér Ferenc; erdélyi diákelőadók: Boda Levente, Csató Attila, Fejér Endre, Fejér Izabella, Nyágyuly Sándor, Toma Stefánia.

Eredményhirdetésre 12-én délben került sor a gimnázium dísztermében. A legjobbak voltak:

I. osztály

1. díj: Csapó Hajnalka (Csíkszereda), Prahovean Cornel (Brassó), Csorba Ferenc (Győr)

2. díj: Szabó Árpád (Marosvásárhely) Mácza Miklós (Komárom), Kúronya István (Budapest), Deák Borbála (Csíkszereda), Halász György (Budapest)

II. osztály

1. díj: Alexics Gábor (Budapest), Birszki Bálint (Vác)

2. díj: Sinoai Áron, (Marosvásárhely), Chrobák Péter (Vásárosnamény), Környei László (Győr), Ling Éva (Nyíregyháza), Szilágyi Róbert (Csíkszereda)

III. osztály

1. díj: Szilágyi István (Székelyudvarhely)

2. díj: Kristály Sándor (Csíkszereda), Gaál László (Csíkszereda), Szilágyi László (Marosvásárhely), Rácz Zsuzsanna (Székelyudvarhely), Pongrácz József (Gyergyószentmiklós)

IV. osztály

1. díj: András Szilárd (Csíkszereda)

2. díj: Szabó Zsolt (Nagykanizsa), Musán Antal (Brassó), Álmos Attila (Budapest)

A díjak kiosztásával ünnepi keretek közt véget ért az I. Nemzetközi Magyar Matematikai Verseny.

A Nemzetközi Magyar Matematikai Verseny szervezőbizottságának felhívása:

Mindazok, akik javasolni akarnak feladatokat erre a versenyre, kérjük küldjék el a következő címre:

Bencze Mihály
str. Haranului nr. 6,
2212 Sacele 3, jud. Brasov
Románia

Magyar helységnév-azonosító szótár

Az úgynevezett rendszertelen hivatalos helységnévadás időszakának névváltoztatásai, majd az 1889 és 1912 között lezajlott országos helységnévrendezés, de még inkább az 1918 óta bekövetkezett politikai fordulatok utáni tömeges, többszöri átkeresztelések annyira megbolygatták a történelmi Magyarország helységnévállományát, hogy gyakran

még a történészek, közigazgatási szakemberek is nehezen tudnak eligazodni benne.

Még nehezebb ez a nagyközönség számára, holott az érdeklődésen túl napi ügyeinek intézésénél is egyre gyakrabban szükségessé válnak ezek az ismeretek.

Lelkes György munkájában megtalálhatjuk a történeti Magyarország összes helységét, Horvát-Szlavónország magyarok által is lakott településeit (az 1913-as magyar helységnévtár alapján), ezen kívül, a történeti Magyarország területén 1913 óta alakult azon helységeket, amelyeknek magyar nevük is van. Tartalmazza még Moldva csángó-magyar településeit is. 43 térképlap segítségével mindezeket megkereshetjük. A szótár közli a helységek esetleges további – legnagyobb részben az utóbbi 150 évből való – magyar névváltozatait, római kori és középkori latin és német neveit, továbbá a települések mai idegen nevét és hovatartozását. Megtudhatjuk a lakosság számát és nemzetiségi összetételét is az 1910. évi népszámlálás alapján. A szótár törzsanyaga (kb. 13600 önálló és 6000 utaló szócikk) a magyar ábécé szerint, a függelékben található idegen nyelvű – magyar nyelvű helységnév-azonosítók pedig az illető nyelv (lengyel, német, orosz, ukrán, román, szerbhorvát, szlovén, ill. szlovák) ábécérendjében sorolják fel a helységneveket.

A helységnevekkel kapcsolatos zűrzavar feloldásának s egyúttal a nemzeti önismeret fejlesztésének szándéka hozta létre e több vonatkozásban hiánypótló kézikönyvet, amely a történet- és földrajztudomány, valamint a kapcsolatos tudományágak művelőinek, az államigazgatás és az önkormányzatok tisztségviselőinek, továbbá a közlekedési és idegenforgalmi szakembereknek a munkáját segítheti, de a tanulóifjúság és általában a történelmet kedvelő, utazni szerető emberek érdeklődésére is számot tarthat.

Történeti helységnév-azonosító szótár, Ballasi Kiadó (1023 Budapest, Margit u. 1.), Budapest, 1992. 560 old.

Hírek a Megyei Pedagógiai Intézetekből

Tolna

Irodalmi és pedagógiai pályázat

Illyés Gyula születésének 90. évfordulója tiszteletére az Illyés Gyula Irodalmi Alapítvány Kuratóriuma és az Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola irodalmi és pedagógiai pályázatot hirdet.

Témája: Illyés Gyula művei az irodalomtanításban és a pedagógiai gyakorlatban.

Pályázni a következő kategóriákban lehet:
Irodalom

Pályázni lehet az illyési életmű valamely kevésbé kutatott területéről készített tanulmánnyal, esszével.

Pedagógia

Pályázni lehet egyéni gyakorlaton alapuló témafeldolgozásokkal, tanítási-tanulási programokkal, amelyek alkalmasak az illyési életmű megismertetésére és megszerettetésére.

A pályamunkák terjedelme: maximum 20 gépelt oldal (3 példányban)

Beküldési határidő: 1992. szeptember 15.

A pályamunkákat az alábbi címre kérik beküldeni:

Illyés Gyula Irodalmi Alapítvány Kuratóriuma
7100 Szekszárd, Rákóczi u. 1.

A borítékra kérik ráírni: PÁLYÁZAT

A pályamunkák mindegyikén kérik feltüntetni a nevet, lakcímet, telefonszámot és munkahelyet.

A pályázatok színvonalától függően a bíráló bizottság I., II., III. díjat ad ki (25.000,-, 20.000,- és 15.000,- Ft).

*

Gárdonyi Géza Alapítvány

A Pedagógusok Szakszervezete – Országos Nyugdíjastagozatának kezdeményezésére – úgy határozott, hogy a gyermekek és a tanulóifjúság nevelésében, oktatásában, gondozásában évtizedeken át tevékenykedett nyugdíjas pedagógusok és egyéb oktatási dolgozók szociális és kulturális céljainak támogatására létrehozza a Gárdonyi Géza Alapítványt.

A dombóvári Gárdonyi Géza Általános Iskola valamennyi dolgozója támogatja a kezdeményezést és egyszeri 100 Ft-tal segíti az alapítványt. Felhívásukban kérnek minden aktív oktatásügyi dolgozót, hogy csatlakozzanak kezdeményezésükhöz, és az alapítvány humanus céljait – egyszeri 100,- Ft összeggel – támogatni szíveskedjenek.

Az adományozni szándékozókrol készítsenek gyűjtőívet az intézményekben, alapszervezetekben, majd az összegyűjtött támogatást az Alapítvány OTP Budapest VIII., Rottenbiller utcai fiókjánál vezetett 218-98086 26.276-9 számú csekk számlájára utalják át.

A gyűjtőívek másolatát pedig a Pedagógusok Szakszervezete Országos Nyugdíjastagozata címére – Budapest, Gorkij fasor 10. – küldjék el.

Vas

Az V. Baranyai Pedagógiai Napok

keretében a Kisiskolák szervezése és működése témakörben országos tanácskozást szervez a Baranya Megyei Pedagógiai Intézet. A tanácskozás célja: fórumot teremteni az ország összes kistérségének önkormányzata és iskolája számára tapasztalatcserére,

különös tekintettel az összevont osztályokkal működő kisiskolák szervezési, szakmai, működési, településpolitikai, anyagi stb. problémáira.

A tanácskozás időpontja: 1992. október 1-2-3.

Helye: Szigetvár

Részvételi díj: 4500,- Ft teljes ellátással; 3500,- Ft, ha szállásra nem tart igényt.

A részvételi díj magában foglalja a szállást, napi háromszori étkezést, tanulmányúton való részvétel költségeit, a kiadványt. Az elhelyezés 2-3 ágyas szobákban történik a belvárosban, az étkezés szeptember 30-án vacsorával kezdődik és október 3-án ebéddel zárul.

Jelentkezés:

Baranya Megyei Pedagógiai Intézet
Gelencsér Zoltánné
7621 Pécs, Széchenyi tér 9.

*

Honismereti pályázat

A Csaba József Honismereti Egyesület pályázatot hirdet ifjúsági és felnőtt kategóriában Körmend várossá nyilvánításának 750. évfordulójára. A pályázatra Vas megye, a Rábamenti települések és Körmend honismereti, helytörténeti kutatóinak pályamunkáit lehet benyújtani.

A pályázat témájának választható bármely, a helyhez, városhoz kötődő természettudományi, földrajzi, történelmi, néprajzi vagy művelődéstörténeti téma feldolgozása.

Pályázni lehet Körmendhez kötődő neves egyéniségek életének és munkásságának bemutatásával is.

A pályázat beadásának határideje két lépcsős:

– Az 1993. március 31-ig beadott pályázatok bírálata és eredményhirdetése 1993. október 28-án.

– A pályázatok beadásának végső határideje 1994. március 31. Az erre az időpontra beadott pályamunkák bírálata és eredményhirdetése 1994. október 28-án, a 750 éves évfordulón.

Díjazták az ifjúsági kategória (18 éves életkorig) első három helyezettjét és a felnőtt kategória három legjobbját mindkét alkalommal.

A pályázatokat jeligésen kell benyújtani és a jeligével ellátott lezárt borítékba a pályázó személyi adatait el kell helyezni, majd a Csaba József Honismereti Egyesület levélcímére (9901 Körmend, Pf.: 52.), a kért határidőre benyújtani.

*

Szebben akarok írni

A Szebben akarok írni című gyakorlóanyag dysgráphiás (írásnehézségekkel küzdő), isko-

laelőkészítő, felmentett és nagy csoportos óvodás gyermekek részére készült.

Olyan vonalvezetési gyakorlatokat tartalmaz, melyek az írás előgyakorlataként foghatók fel. Játékos, rajzos formában próbálja fejleszteni a rossz kézügyességű, grafikus készségű, térben nehezen tájékozódó gyermekek író-, rajzoló mozgását, lendületes vonalvezetését.

A feladatsor 7 részből áll. Az első 6 részben különböző jellegű vonalakat gyakorolhatnak a gyermekek, a 7. részben – mely a nagyobbaknak készült – a térbeli tájékozódást fejlesztő feladatok találhatók.

Megrendelhető:

Vas Megyei Pedagógiai Intézet
Szíjártó Györgyné
9700 Szombathely, Hollán Ernő u. 8.

*

Fizikai kísérletek számítógéppel

Az elmúlt évben készült el és jelent meg Dr. Bérces György és Főzy István Fizikai kísérletek számítógéppel című könyve az ELTE Továbbképzési Füzetek 11. köteteként. Mindkét szerző az ELTE Általános Fizika Tanszékének dolgozója.

A számítógépek szerepe a mindennapi és az iskolai életben egyre jelentősebb. A gépek alkalmazási területei közül csak kettőt említünk: folyamatok szimulálása, adott kísérletben mérő-vezérlő eszközként való alkalmazása. A könyv az utóbbihoz nyújt nagy segítséget négy fejezetben, kapcsolási rajzokkal, leírással, fényképpel, anyagjegyzékkel.

A tartalomról: ... alap panel, LEDSOR-, kapcsolósor-, fényérzékelő-, analóg érzékelő-, A/D átalakító-, hangdigitalizáló-, kártya, kapcsolási rajza, fényképe, nyákrajz, interfész készítése kevés költséggel. Kísérletek az interfész elemivel: közlekedési lámpa modellezése, kis motor teljesítményének mérése, vezérlése, fototranzisztoros érzékelés, hangkapcsolók, beszédhang digitalizálása, tárolása-visszajátszása, frekvencia-, ellenállás-, kapacitás- stb. mérés. A C64-ből demonstrációs műszer készítése.

Iskolai mérőkísérletek: forgómozgás, forgatónyomaték, szöggyorsulás, csillapodó rezgés, rezonancia görbe, hangsebesség és fényintenzitás mérése, fényelnyelés törv. vizsgálata, elektromotoros erő – belső ellenállás mérése, TIMER időmérő és időzítő interfész készítése és alkalmazása. Függvény illesztő program, stabilizált (5 V) tápegység készítése.

A módszertani kiadvány ára 250,- Ft.

Megrendelhető:

ELTE Módszertani Továbbképzési Csoport
1088 Budapest, Rákóczi út 5.

*

A Fering-Press Kiadó ajánlata

A Kiadó megjelentette Szabó Zsuzsa: Te is bábozz velünk! című módszertani kötetét, szakmai leírással, színes fotókkal, báb szabás-mintákkal. A kötetben bemutatott – óvodások és kisiskolások körében alkalmazható – módszer más, rokon módszerekbe is jól beilleszthető, segítséget nyújt a személyiségfejlesztés pedagógiai folyamatában.

Ára: 350,- Ft + postaköltség

Megrendelhető:

Fering-Press Kiadványszerkesztőség

7621 Pécs, Bem u. 5.

Tel: (72)12-277/34

A Terraprint Kft ajánlata

A Kiadó a tankönyvkiadás keretében olyan hiánypótló könyvek megjelentetésére és terjesztésére vállalkozik, amelyek alapvető segítséget nyújtanak az általános, a szakiskolai és a középiskolai tanulók felkészüléséhez. Legújabb kiadványuk az Érettségizők nyelvtani kiskatéja című kötet elsősorban azzal a céllal íródott, hogy a növendékek egy olyan rendszerező összegzést kapjanak kézhez nyelvi ismereteikről, amelynek áttanulmányozása után – remélhetően – még jobb eredményeket érhetnek el középiskolás tanulmányaik záró megmérettetésén. A kötet szerzője Németh Pál gyakorló pedagógus, aki a könyv összeállításakor az érvényben levő szakközépiskolai és gimnáziumi tankönyvek törzsanyagára támaszkodott. A harminc tételcím köré szervezett ismeretanyag tulajdonképpen felöleli a teljes középiskolai tananyagot. Az első kilenc

témakör foglalkozik magával a nyelvvel, majd négy témakör a hangtannal, tíz a szótannal, végül hét tétel zárja a sort, amelyekben a mondattani, szövegszerkesztési, illetve stilisztikai ismereteket összegzi a szerző.

Szeretnénk, ha e könyv már a középiskola első osztályától segítségével lehetne tanárnak és diáknak egyaránt, hiszen mint azt már fentebb jeleztük, kiadványuk tematikus összegzését adja az anyanyelvi ismeretek teljes körének.

Ára: 150,- Ft

Megrendelhető:

Terraprint Vegyesipari és Kereskedelmi Kft.

1025 Budapest, Cimbalom u. 6/B.

A Vas Megyei Pedagógiai Intézet kiadványai

– Láng Gusztáv: Kiskatedra

A kötet a Kolozsvárról Szombathelyre költözött professzor műelemzéseit tartalmazza.

Ára 200,- Ft.

– ifj. Háromi Jenő: Száz feladat kémiából

A kiadvány 8. osztályos tanulók számára tartalmaz feladatokat.

Ára: 95,- Ft

– Takács Tiborné: A könyv- és könyvtárhasználat tanításának lehetőségei és módszerei magyar irodalom órán az 5. és a 6. osztályban

A könyv a szentgotthárdi Arany János Általános Iskolában gyűjtött tapasztalatokat foglalja össze.

Ára: 95,- Ft

Megrendelhetők:

9700 Szombathely, Hollán E. u. 8.